

AKO 13

AKDENİZ OPERA ve BALE KULÜBÜ KÜLTÜR - SANAT DERGİSİ / 7

İŞ SANAT

Türkiye'nin Carnegie Hall'i
Turkey's Carnegie Hall

IL TURCO Los Angeles'ta

IL TURCO in Los Angeles

İZDOB Müdür ve Sanat Yönetmeni

Aytül Büyüksaraç

Béla Bartók Çukurova'da

ANTDOB Müdür ve
Sanat Yönetmeni

Nilay Genç

Kapak: Meric Soylu - İş Sanat Yönetmeni

AKOB

Akdeniz Opera ve Bale Kulübü
adına imtiyaz sahibi
Fazıl Tütüner

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
A. Vahap Kokulu

Yayın Yönetmeni
İhsan Toksöz

Yayın Kurulu
F. Hakan Gürkan
A. Vahap Kokulu
Semih Vural

Yapım
ERİLYA
TASARIM

bilgi@erilyatasarim.com
0 324 238 0 532
Kültür Mh. Cengiz Topel Cd. No:10
Kat:1 D:1 Çamlıbel / MERSİN

Kapak ve Sayfa Tasarımı
Burçin Keseci

Baskı
Lamineks Matbaacılık - İzmir
Dijital Baskı İşleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
5627 Sk. No:37 Çamdibi / İZMİR
Tel: 0 232 433 33 55

Basım Tarihi

1000 adet basılmıştır.

AKDENİZ OPERA VE BALE KULÜBÜ DERNEĞİ
Bahçe Mh. 4606 Sk. İstiklal İşhanı Kat: 2 Mersin
Tel: 0 324 238 86 80

akob@akob.org • www.akob.org

Bağışlarınız için banka hesap numarası:

İŞ BANKASI Uray Şubesi
Şube Kodu: 6607 Hesap No: 959250
IBAN: TR690006400000166070959250

* Dergimize gönderilen yazı ve görseller
yayınlansın ya da yayınlanmasın iade edilmez.
Yayınlanan yazıların içeriğinden yazarlar sorumludur.

04-07

İş Sanat - Türkiye'nin Carnegie Hall'i
Turkey's Carnegie Hall

Alexandra Ivanoff

08-09

Aytül Büyüksaraç ile Söyleşi
F. Hakan Gürkan

10-16

IL TURCO Los Angeles'da
IL TURCO in Los Angeles

Ömer Eğecioğlu

18-20

Mersin Halkevi'nin
1. Yıl Kutlamaları
Nihat Taner

22-23

Anılarda Kalan Eski Mersin
Hikmet Sümer

26-28

Béla Bartók Çukurova'da
Semih Vural

30-33

Mersin'li Opera Sanatçısı
ve Avukat Metin Ertem

Meriç Alkan - Ülker Arıkan

34

Bale Sanatçısı
Mahmut Akyol

36-37

Nilay Genç ile Söyleşi
F. Hakan Gürkan

38-39

Mersin Devrimi
Cihat Aşkın

40-41

Müzik Eksik Olmasın
Yüreğimizden

Suna Tanaltay

42-44

Mersin Kültür
Turizminde Yeni Açılımlar
Fazıl Tütüner

Ömer Eğeciöglü
Santa Barbara, CA, ABD
omer@cs.ucsb.edu

Paolo Gavanelli (Don Geronio)
Photo by: Robert Millard

Simone Alberghini (Selim), Nino Machaidze
(Fiorilla) Photo by: Robert Millard

IL TURCO LOS ANGELES'ta II TURCO in LOS ANGELES

Los Angeles Opera'nın ilk kez sahneye koyduğu Rossini'nin *Il Turco in Italia* (İtalya'da bir Türk) operası 19 Şubat 2011 tarihinde dinleyicilerle buluştu. Başrollerde Fiorilla'yı harikulade Gürcü soprano Nino Machaidze, Türk prensi Selim'i ise İtalyan bas-bariton Simone Alberghini seslendirdiler. *Il Turco in Italia*'nin ilginç bir tarihçesi var.

İtalyan opera üstadı Gioacchino Rossini (1792-1868) kaderin bir cilvesi ile artıkyıl olan 1792'de Şubat ayının 29. gününde dünyaya gelmiş. Bir harika çocuk olarak başladığı müzik hayatını 19. yüzyıl başında İtalyan operasının öncülerinden birisi olarak devam ettiren bestecinin sevilen operaları arasında *Il Barbiere di Siviglia* (Sevil Berberi), *La Cenerentola* (Külkedisi), *Guillaume Tell* (Giyom Tell), *La Gazza Ladra*'yı (Hırsız Saksak) sayabiliriz. Bu eserler bugün de Rossini'ye özgün akıcı, temiz ve canlı müzik yapıları ile kulağa anında hoş gelen, hem geniş halk kitlelerine hem de uzmanlara hitap edebilen nitelikleri ile en çok sevilen eserler arasındaki yerlerini koruyorlar.

Los Angeles Opera Company's debut production of Rossini's *Il Turco in Italia* took place on February 19, 2011 starring the brilliant Georgian soprano Nino Machaidze as Fiorilla and the Italian bass-baritone Simone Alberghini as the Turkish prince Selim. *Il Turco in Italia* has an interesting history.

By a twist of fate, the master Italian opera composer Gioacchino Rossini (1792-1868) was born on February 29 of the leap year 1792. A child prodigy, he went on to become one of the founders of the early nineteenth century Italian opera, and his works, among them the well-loved operas *Il Barbiere di Siviglia*, *La Cenerentola*, *Guillaume Tell*, *La Gazza Ladra*, are much admired today for their accessibility and easy sounding penmanship and crisp, unique, flowing Rossini sound which appeals to the expert and the casual listener alike.

Genç Rossini'nin portresi. Marie-François Constance La Martinère (1775-1821) tarafından yapıldığı sanılıyor. Museo di Casa Rossini, Pesaro.

Young Rossini's portrait. Attributed to Marie-François Constance La Martinère (1775-1821), Museo di Casa Rossini, Pesaro.

Nino Machaidze (Fiorilla)
Photo by: Robert Millard

Kate Lindsey (Zaida) Photo by: Robert Millard

Nino Machaidze (Fiorilla) Photo by: Robert Millard

1813 yılı 21 yaşındaki Rossini'nin dört operasının birden prömiyerine şahit oldu. Bunlardan *Il signor Bruschino*, *Tancredi*, ve *L'italiana in Algeri* (Cezayir'de İtalyan Kız) ilk kez Venedik'te, *Aureliano in Palmira* ise Milano'da sahnelendi. Rossini uluslararası bir üne kavuşma yolunda hızla ilerliyordu. Özellikle büyük bir heyecanla karşılanan *Tancredi* ile Rossini'nin adı Avrupa'nın dört bir tarafında duyulmaya başladı. Çok çabuk besteleme yeteneği ile tanınan besteci 21 yaşından önce zaten on opera bestelemişti. *Il Turco in Italia*'nın prömiyerinden birkaç yıl sonra bu sayı yirmiye çıktı. Bu yeni operaların arasında ünlü *Il Barbiere di Siviglia*, *La Cenerentola* ve *La Gazza Ladra* bulunmaktaydı. Bütün bu operaları bitirdiğinde Rossini daha 25 yaşına basmamıştı.

Rossini *Il Turco*'yu 22 yaşında Milano'da besteledi. Eserin 14 Ağustos 1814 tarihinde yapılan La Scala prömiyerinde dinleyiciler arasında kendisi de bulunuyordu. Bundan az bir zaman önce Milanolulara Venedik'teki ilk sahnelenişinde çok başarılı olan *L'italiana in Algeri* operasını sunmuştu. Bu operanın librettosunu kullanmış olan Luigi Mosca'nın aynı adlı bir operası zaten 1808 yılında Milano'da sahnelenmişti. Ama Rossini'nin müziği yeni ve taptazeydi. Milanolular zaten aşına oldukları öyküyü Rossini'den duymaktan pek keyif aldılar.

L'italiana, *Isabella* adlı genç bir İtalyan kızın sevgilisi Lindoro'yu ararken başına gelen serüvenler üzerine kurulmuş. Sevgilisini Cezayir'de Mustafa adlı bir paşanın sarayında bulan *Isabella* bir sürü entrikadan sonra onu paşanın elinden kurtarmayı başarıyor. *L'italiana* "dramma giocoso" olarak adlandırılan hafif bir komedi.

Il Turco'nun başarılı *L'italiana*'nın hemen arkasından sahnelenmesi Milanoluları memnun etmedi. Rossini'nin *Il Turco*'yu eski eserlerinden - özellikle *L'italiana*'dan, bazı bölümleri ödünç alıp yeniden kullanarak yazdığını düşünüyorlardı. Gerçekte ise *Il Turco*'daki parçaların hiç biri başka bir operadan alınmamıştır. *Il Turco* ne *L'italiana*'nın devamı, ne de onu bütünleyici nitelikte bir eserdir. Herşeyden önce *L'italiana*'da bir İtalyan kızın Cezayir'e gitmesi söz konusudur, *Il Turco*'da ise bir Türk prensinin İtalya ziyareti.

Operanın prömiyerinde ılık karşılanmasına ek olarak daha sonra Paris Théâtre-Italien'de *Il Turco in Italia* adı altında çeşitli Rossini operalarından alınmış parçalardan oluşan izinsiz bir opera sahneye konuldu. Hatta bu düzmece opera basılarak yayınlandı. *Il Turco* 19. yüzyılın sonunda elli seneye varan bir süre için rafa kaldırıldı. Tekrar seslendirilişi 1948 yılında Amerika'da Tanglewood'da gerçekleşti. Bunu takiben Callas 1950 Roma icrası ile bu operaya yeniden hayat verdi.

The year 1813 saw the premieres of no fewer than four operas by the 21 year old Rossini. These were *Il signor Bruschino*, *Tancredi*, and *L'italiana in Algeri* premiered in Venice, and *Aureliano in Palmira* in Milan. He was on his way to universal success. Especially the enthusiastic reception of *Tancredi* carried Rossini's name everywhere in Europe. Famous for being able to compose rapidly, Rossini had already written ten operas by the time he was 21. In the few years after the premiere of *Il Turco in Italia*, this number rose to twenty. Among these are the famous *Il Barbiere di Siviglia*, *La Cenerentola*, *La Gazza Ladra*, and others, all composed before he was 25.

Rossini was 22 and living in Milan when he composed *Il Turco*. He was in the audience in the August 14, 1814 premiere at La Scala in Milan. Shortly before that time he had presented to the Milanese an enormously successful opera *L'italiana in Algeri*, following its premiere in Venice the previous year. An opera based on the same story was composed already by Luigi Mosca and given its premiere in Milan in 1808, but Rossini's music was new and fresh, and the Milanese loved the familiar story of *L'italiana in Algeri*.

L'italiana is about the adventures of an Italian girl *Isabella* in search of her lover *Lindoro*. It so happens that she finds him in the court of *Mustafa*, a Turkish pasha in Algeria. She manages to free

Il Turco, ciddi yönleri *L'Italiana*'dan çok daha fazla olan bir komedi. İki perdeden oluşuyor.

I. Perde

Ozan Prosdocimo komedi olacak bir libretto yazmak için malzeme aramaktadır. Öyküsüne yaşlı arkadaşı Don Geronio, Don Geronio'nun vefasız genç eşi Fiorilla, Fiorilla'nın sevgilisi Don Narciso ve Milano'da rastladığı bir grup çingeneyi konu alarak başlar.

Genç çingene kızı Zaida Don Geronio'nun falına bakarak onunla alay eder. Bu arada kendi öyküsünü anlatır. Bir zamanlar sevdiği bir Türk prensin gözdesi olan Zaida arkadaşı Albazar ile İtalya'ya kaçıp çingeneler ile yaşamak zorunda kalmıştır. Bunu duyan Ozan Zaida'ya öykünün sonunda prensine kavuşacağını müjdelir.

Bu arada Fiorilla, Milano limanına gelen Erzurumlu zengin türk prensi Selim Damelec ile kırıştımaya başlar. Selim Zaida'nın eski sevgilisi olan prenştir. Fiorilla Türk'le kaçmaya karar verir. Selim İtalyanların kadın erkek ilişkilerine akıl erdirememektedir. Bu arada Zaida ile karşılaşır. İki kadın arasında kalmıştır. Kadınların ikisi de Selim'e sahip çıktıklarından aralarında kavgaya çıkar. Ozan bu gelişmelere çok sevinir; yazdığı komedi için bundan daha iyi bir perde sonu olamayacağını düşünmektedir.

II. Perde

Selim, Don Geronio'dan eşi Fiorella'yı kendisine satmasını ister. Bunun sonucu Don Geronio'nun kaybettiği komik bir düellodur. Bu arada Zaida ve Fiorilla arasındaki rekabet ve tartışmalar devam etmektedir. Ozan öykünün bu noktada bir açmazda bulunduğundan endişelenmektedir.

İki kadın arasında bocalayan Selim Fiorilla'yi Türkiye'ye götürmeye karar verir. Verilen bir maskeli balo onların kaçması için bir paravana yaratacaktır. Ozan'ın önerisi ile hem Don Geronio hem de Don Narciso baloya Selim'in giydiği kostümlerle gelirler. Bu arada Zaida ve Fiorilla da aynı giysileri giymektedirler. Selim Zaida'ya Fiorilla sanarken, Fiorilla ise Selim yerine Don Geronio ile beraber olur.

Sonunda Selim ve Zaida barışırlar. Ozan, Don Geronio'ya Fiorilla'ı boşamakla tehdit etmesini salık verir. Bunun sonucu Don Geronio için çok olumludur. Fiorilla eve geri döner ve bu çift de barışır. Don Narciso ise bir arkadaş olarak kalacaktır. İki mutlu çiftin birbirine kavuşmasıyla Ozan'ın öyküsü mutlu bir sona ermiştir.

Il Turco sulu bir komediden çok öte şaşırtıcı bir modern yaklaşımı olan ve öykü akışının gerçek ile rüya arasında gidip geldiği bir operadır.

Il Turco'daki karakterlerin isimleri de çok isabetli seçilmiş. Örneğin Fiorilla çiçek'ten geliyor, koparılmaya hazır; Geronio (geriatrik kökenli) yaşlı bir adam, Narciso kendini beğenmiş (narsistik) sevgili - üstelik bir de tenor! Zaida ise 18. ve 19. yüzyılların oryantalizminde çok kullanılan bir kız ismi.

Il Barbiere di Siviglia ve *La Cenerentola* gibi iyi bilinen operalara oranla *Il Turco* solo aryalardan çok ansambl parçaları kullanan bir yapıt. Baş, ortası ve sonu açıkça belli olan ve sonunda dinleyicilerin alkışı için duraklama fırsatı verilmiş birçok parça içeriyor. Bu arada baş erkek karakter Selim'in operada hiç solo aryası olmaması ilginç.

Rossini *Il Turco* için yazdığı müzikte Mozart'ın *Così fan tutte*

Rossini'nin *Il Turco in Italia* opera müziğinin 19. yüzyıl baskısı kapağı
19th century cover of the music of Rossini's *Il Turco in Italia*.

her enslaved lover after humorous intrigues which involve a number of subplots and parallel stories. *L'Italiana* is a light comedy.

Immediately after the successful *L'Italiana*, the Milanese were not terribly happy with the appearance of *Il Turco*, undoubtedly thinking that Rossini had borrowed from his previous works, especially from *L'Italiana*. However not even a single number in *Il Turco* is from another opera; it is neither a sequel nor a companion piece to *L'Italiana*. For one thing in *L'Italiana*, an Italian visits Algeria, in *Il Turco*, a Turkish prince visits Italy.

To add to the confusion surrounding the tepid reception and consequent treatment of the opera is the fact that an unauthorized version was performed at the Théâtre-Italien in Paris based on pieces taken from various Rossini operas, and a this made-up version was even published. *Il Turco* was shelved after end of the 19th century for close to fifty years, finally to be given again in 1948 in Tanglewood, USA, before Callas made it her own in 1950 with her performance of it in Rome.

Il Turco is a much darker comedy than *L'Italiana*. It has two acts.

ACT I

The Poet Prosdocimo is looking for libretto material for a comic opera. He starts his story with his friend Don Geronio, his young unfaithful wife Fiorilla, her lover Don Narciso, and a group of gypsies he comes across.

The young gypsy girl Zaida reads Don Geronio's palm and makes fun of him. She also recounts her story. She was once a favorite of a Turkish prince but had to come to Italy with her friend Albazar to live with the gypsies. The Poet, following the developing story, promises Zaida that she will return to her prince in the end.

Meanwhile Fiorilla starts flirting with the wealthy Turk Selim Damelec of Erzurum, who arrives at the Naples harbor. Selim of course is the former lover of Zaida. Fiorilla decides to run away with Selim, who is amazed at the ways of the Italian women and their husbands and lovers. Meanwhile he recognizes Zaida, and is torn between the two

Nino Machaidze (Fiorilla), Simone Alberghini (Selim) Photo by: Robert Millard

operasından bir derece etkilenmiş. Kendisi 1813 yılının baharında *Il Turco*'yu bestelerken, Milano'da *Così fan Tutte* sahneye konulmaktaydı. *Così fan Tutte*'de başrollerde oynayan bas Filippo Galli ve soprano Francesca Maffei-Festa, az bir zaman sonra sahnelenen *Il Turco*'da da başrolleri üstlendiler. Rossini'nin son yıllarında Mozart'a duyduğu borcu ifade ederken kullandığı hoş sözler şöyle: "O benim gençliğimin mucizesi, olgunluk çağımın umutsuzluğu ve yaşlılık yıllarımın tesellisi oldu."

Il Turco in Italia'nın 14 Ağustos 1814 Milano prömiyerinde yer alan sanatçılar şöyleydi:

Selim (bas)	Filippo Galli
Fiorilla (soprano)	Francesca Maffei-Festa
Don Geronio (bas)	Luigi Pacini
Don Narciso (tenor)	Giovanni David
Prodocimo (bas)	Pietro Vasoli
Zaida (mezo-soprano)	Adelaide Carpano
Albazar (tenor)	Gaetano Pozzi

Los Angeles'ta yaşayan opera severlerin bundan önce *Il Turco*'yu izlemek için birkaç şans olmuştur ama bu prodüksiyonların hiçbiri LA Opera tarafından sahnelenmemiştir. Dolayısıyla 2011'de sunulan bu *Il Turco*'s LA Opera için bir ilk oluyor. 2011'in Şubat-Mart aylarında Dorothy Chandler Pavilion'da seslendirilen operada yer alan ana sanatçılar şöyle:

Selim (bas-bariton)	Simone Alberghini
Fiorilla (soprano)	Nino Machaidze
Don Geronio (bariton)	Paolo Gavanelli
Don Narciso (tenor)	Maxim Mironov
Prodocimo (bariton)	Thomas Allen
Zaida (mezo-soprano)	Kate Lindsey
Albazar (tenor)	Matthew O'Neill

Bu prodüksiyon Alman yönetmen Christof Loy'un Hamburg operası için gerçekleştirdiği ve ardından Münih ve Viyana'da sahnelenmiş olan *Il Turco*'yu temel alıyor. Yer ve zaman olarak 1960'ların Napoli'sine taşınmış olan operayı Los Angeles'te sahneye koyan yönetmen Axel Weidauer oldu. Kostüm ve dekorlar Herbert Maurauer ışıklandırma ise Reinhard Traub tarafından yapıldı.

Normal olarak enerjik ve titiz çalan orkestra Overture'e pek sağlam olmayan bir şekilde başladı. Neyse ki zamanla olağan başarılı formuna döndü.

Gelenek olduğu üzere eserin başlamasından bir saat önce müzik yönetmeni James Conlon yöneteceği *Il Turco*'nun tarihçesi ve ilginç yönlerini konu ettiği bir konuşma yaptı. Maestro gerçekten

women. Both women claim that they have a right to Selim, and a fight ensues. This delights the Poet, as he cannot imagine a better ending to the first act of his comic opera.

ACT II

Selim tries to convince Don Geronio to sell Fiorilla to him, and this leads to a mock duel between the two. Meanwhile, arguments between Zaida and Fiorilla continue. The Poet is worried that his story is at an impasse.

The wavering Selim decides to take Fiorilla with him to Turkey. A masked ball planned will provide a cover for them to make their getaway. With the Poet's suggestion, both Don Geronio and Don Narciso come to the ball dressed as Selim. Meanwhile Zaida and Fiorilla are dressed alike. Selim now mistakes Zaida for Fiorilla, and Fiorilla thinks Don Geronio is Selim.

Consequently there is reconciliation between Selim and Zaida. Now the Poet makes Don Geronio threaten Fiorilla with divorce, with satisfying results for Don Geronio. In the end the husband and wife are also reconciled and Don Narciso remains a friend. They are now a happy couple and Selim and Zaida are merrily on their way to Turkey, and the Poet's story has concluded.

Il Turco is not simply a farce, but a rather modern-feeling opera where the story teeters between real and imaginary aspects.

The names of the characters in *Il Turco* are also cleverly picked: Fiorilla for a flower, ready to be picked, Geronio for an older "geriatric" husband, Narciso for a self-absorbed "narcissistic" lover - and a tenor to boot! Zaida was a common female name in the orientalism of the 18th and the 19th century.

In comparison to some of the well-known Rossini operas such as *Il Barbiere di Siviglia* and *La Cenerentola*, *Il Turco* is more of an ensemble work, rather than solo arias. There are many set numbers and occasions for the audience to applaud, but it is interesting the main male character Selim does not even have a solo aria in the work.

There is some connection to Mozart's *Così fan Tutte* in Rossini's music for *Il Turco*. When Rossini was composing it in the spring of 1813, there were presentations of *Così fan Tutte* in Milan, and two of the main characters Filippo Galli and Francesca Maffei-Festa in *Così fan Tutte*, ended up being the two artists who sang the two main characters in *Il Turco* a short while later. There is also a wonderful comment of Rossini on his lifelong indebtedness to Mozart. In his old age Rossini said of him: "He was the wonder of my youth, the despair of my maturity, and he is the consolation of my old age."

The original cast of the premiere of *Il Turco in Italia* on August 14, 1814 in Milan was as follows:

Selim (basso)	Filippo Galli
Fiorilla (soprano)	Francesca Maffei-Festa
Don Geronio (basso)	Luigi Pacini
Don Narciso (tenor)	Giovanni David
Prodocimo (basso)	Pietro Vasoli
Zaida (mezzo-soprano)	Adelaide Carpano
Albazar (tenor)	Gaetano Pozzi

Los Angeles opera lovers have had the opportunity to experience *Il Turco* a few times in the past, but none of the productions were by the LA Opera company itself. So this 2011 production is *Il Turco*'s debut by the LA Opera. The February-March 2011 production at

Nino Machaidze Photo by: Armin Bardel

derin müzik bilgisi olan ve bunu dinleyicilere müzik eşliğinde ve anekdotlarla dolu olarak eğlenceli ve eğitici bir şekilde aktarmayı bilen bir müzisyen. *Il Turco* hakkında anlattığı detaylardan biri şöyle: Zaida ve çingenerler Don Geronio'nun falına baktıklarında ortaya çıkan burcu Oğlak (Capricorno). Bu sahneye eşlik eden müzikte de kornoların seslendirdiği tekrarlanan bir motif var. Tabii çingenerler Fiorilla'nın Don Geronio'yu aldattığını çok iyi biliyorlar; böylece hem sözlerle hem müzikle, boynuzlanmış "horned" koca üzerine şaka yapıyor.

Heybetli Türk prensi Selim operada karizmatik ve güçlü bir yapıya sahip. Selim İtalyan bas-bariton Simone Alberghini tarafından mükemmel seslendirildi. Alberghini bundan önce LA Opera'nın 2003'te sahnelediği *Il Barbiere di Siviglia*'da Don Basilio, 2005'te sahnelediği Charles Gounod'nun *Roméo et Juliette*'inde de Capulet olarak rol almıştı. Bologna doğumlu olan sanatçı, 1994 Operalia Yarışması'nı kazandıktan sonra Avrupa ve Amerika'da birçok operada yer aldı.

Gürcü soprano Nino Machaidze Fiorilla'yı seslendirdi. Fiorilla karakteri yaşlı bir kocanın üzerine iki de sevgili idare etmeyi beceren bir kadın. Machaidze renkli, gür ve mükemmel kontrollü bir sese sahip. Üstelik sahnede görünümü ve drama yeteneği de tartışılmaz nitelikte. 1983'te Tiflis'de doğan sanatçı ses çalışmalarına yedi yaşında başlamış. Machaidze 2006 yılında İstanbul'da Leyla Gencer'in şahsen izlemiş olduğu son Leyla Gencer Şan Yarışması'nda birincilik kazanmış ve yıldız konumuna gelme süreci içinde 2009'da LA Opera'nın sahnelediği Donizetti'nin *L'Elisir d'Amore* operasında Adina olarak rol almıştı. Kendisinin günümüzün en parlak sopranolarından birisi olduğu şüphe götürmez. Machaidze'yi Fiorella olarak dinlemek büyük bir zevkti.

the Dorothy Chandler Pavilion in downtown Los Angeles featured the following artists:

Selim (bass-baritone)	Simone Alberghini
Fiorilla (soprano)	Nino Machaidze
Don Geronio (baritone)	Paolo Gavanelli
Don Narciso (tenor)	Maxim Mironov
Prosdocimo (baritone)	Thomas Allen
Zaida (mezzo-soprano)	Kate Lindsey
Albazar (tenor)	Matthew O'Neill

The production was an import from German director Christof Loy's production of *Il Turco* originally made for the Hamburg Opera and subsequently presented in Munich and Vienna. The action in this version takes place in Naples in the 1960s. The production for the LA Opera is the Hamburg one, staged by director Axel Weidauer. The costumes and the scenery were designed by Herbert Maurauer and the lighting was by Reinhard Traub.

Usually energetic and skillful orchestra started the Overture rather imprecisely on the wrong foot. Fortunately it got better with time.

As usual, the music director James Conlon gave a talk an hour before the performance on the history and the unique aspects of *Il Turco*. The maestro is indeed a well of musical and historical information and is able to convey his knowledge with anecdotes and sampler music from the opera in a most effective, entertaining and educational fashion. One of the tidbits of information was this: when the gypsies are reading Don Geronio's palm, his sign turns out to be Capricorn, and the accompanying music is a repeated motif sounded by the French horn. Of course the gypsies all know that his wife Fiorilla is most unfaithful to him – this is a verbal and musical play on the "horned" husband.

The dashing Turkish prince Selim has a charismatic and overpowering quality. He was sung wonderfully by the Italian bass-baritone Simone Alberghini, who is not new to the LA Opera company. He was Don Basilio in the *Il Barbiere di Siviglia* in 2003, and returned in 2005 as Capulet in Charles Gounod's *Roméo et Juliette*. Born in Bologna, Alberghini was the winner of the Operalia Competition in 1994 and since has appeared with many opera houses in Europe and in the USA.

Georgian soprano Nino Machaidze was Fiorilla, who manages two lovers on top of an aging husband. She has a colorful, delightful vocal artistry and satisfying stage presence. She born in Tbilisi in 1983 and began her vocal studies at the age of seven there. Machaidze was the first prize winner at the 2006 Leyla Gencer Vocal Competition in Istanbul, the last competition attended personally by Leyla Gencer. As a part of her stellar rise, Machaidze had sung with the LA Opera before in 2009 as Adina in Donizetti's *L'Elisir d'Amore*. She is undoubtedly one of the most brilliant young sopranos today and it was a treat listening to her as Fiorilla.

The frustrated husband Don Geronio was sang effortlessly by Italian baritone Paolo Gavanelli, making his LA opera debut. He has a rich, unwavering, effective voice, and a solid technique.

Baritone Thomas Allen was the Poet. Sir Thomas has been on the stage for quite some time. This year he is celebrating the 40th anniversary of his debut at the Royal Opera House, Covent Garden. He has projected the bumbling Poet extremely well, with no evidence of the wear of the years showing. He managed to make this unusual character believable.

The Russian tenor Maxim Mironov as Don Narciso was quite funny with his stage manners though did not leave much of a good impression because of the lack of volume of his voice for the Dorothy Chandler pavilion.

Aldatılmış koca Don Geronio İtalyan bariton Paolo Gavanelli tarafından büyük bir rahatlıkla, adeta kendini hiç sıkmadan seslendirildi. Bu Gavanelli'nin LA Opera ile söylediği ilk yapıtı. Zengin, sarsılmaz, etkileyici bir sesi ve sağlam bir tekniği var.

Baritone Thomas Allen Ozan Prosdocimo'ydu. Sir Thomas uzun yıllardır opera sahnelerinde yer alıyor. Bu yıl Royal Opera House, Covent Garden'da ilk sahneye çıkışının 40. yıldönümünü kutluyor. Beceriksiz Ozan'ı çok güzel canlandıran Allen'in sesinde senelerin yorgunluğu hiç mi hiç yoktu. Bu garip karakteri inanılır bir şekilde sokmayı becerdi.

Rus tenor Maxim Mironov Don Narciso olarak dramatik açıdan oldukça komikti ama sesinin Dorothy Chandler Pavilion'a uygun gürlükte olduğu söylenemez.

Sevdiği prensi geri kazanmak için büyük bir savaş veren Zaida mezo-soprano Kate Lindsey tarafından tatlı bir şekilde seslendirildi. Il Turco çok güzel ve acıklı bir sesi olan ve daha önce MET dahil birçok opera evinde sahneye çıkan Lindsey'in LA Opera ile söylediği ilk eser oluyor.

Operada dikkate değer birkaç nokta vardı. Örneğin Fiorilla ile Selim'in birbirlerini ayarlamalarının ne kadar kolay olduğunu vurguladıkları düet bir klasik. Selim İtalyan kadınların ne kadar kolay ağına düştüğünü söylerken Fiorilla Türk erkeklerini tavlamanın ne kadar kolay olduğundan bahsediyor.

Birinci perdenin sonunda kavga etmekte olan Fiorella ve Zaida'nın söylediği harika bir düet var. Aralarındaki kavganın sulu bir komediye dönüşmemesi de çok olumlu bir yaklaşım. Bir başka hoş parça ise Fiorella, Don Geronio, Don Narciso ve Selim'in ilk yarıda söyledikleri dörtlü "Siete Turchi, non vi credo" oldu. Fiorella ve Selim'in giriş niteliğindeki Mozart'ımsı düeti de şahaneydi.

Operanın ilk başında olmayacak sayıda çingenenin birbiri ardına ev edindikleri treylerden çıkıp sahnede işlerine koyulmaları oldukça komikti. Sonra limana tekneyle yanaşacağı yerde Selim sahneye bir uçan halı ile indirildi. Öyküyü bir yola koymaya çalışan Ozan'ın başına ard ardına gelen talihsizlikler onu sonunda hastanelik hale getirdi. Selim ve Don Geronio arasındaki düello bir boks maçına dönüştürülmüştü; boks eldivenleri, şortlar ve antrenörler dahil. Operanın oyuncularının yanısıra arka planda yavaş çekim hareket ederek günlük işlerinin peşinde izlediğimiz figüranlar ilginç bir görsel tablo yarattılar. Operanın sonuna doğru eşyalarını toplayan Fiorilla'nın dolabında gördüğümüz ve Imelda Marcos koleksiyonu ile yarışacak sayıda olan ayakkabıları dinleyicileri çok güldürdü. Operanın son sahnesinde de mutlu Zaida-Selim ve Fiorilla-Don Geronio çiftlerini evlerinde dinlenirken gördük. 1960'larda geçen bu Il Turco'da İtalyan ve Türk oturma odalarının odak noktası her birinin ortasında yer alan portatif televizyon cihazlarıydı.

Kaynakça

Philip Gossett, "Il Turco in Italia" Poor Relation or Noble Scion? - Philips 475 8249, 1992.

La Opera Performance Magazine, March 2011.

Kate Lindsey (Zaida),
Thomas Allen (The Poet)
Photo by: Robert Millard

Zaida was forced to become a fighter to win her prince back. She was portrayed effectively by the mezzo-soprano Kate Lindsey. Lindsey has a beautiful, creamy voice and sang in numerous opera companies including the MET before. This was her LA Opera debut.

There were a number of unforgettable points in the production. For example the clever duet between Selim and Fiorilla where each is amazed that the other is so easy to conquer is a classic. Here Selim says this of Italian girls, and Fiorilla says it about Turkish men.

At the end of the first act finale is a wonderful duetto between the fighting Fiorella and Zaida which - tastefully - does not get out of hand to turn into a cheap farce. Another delightful piece was the quartet "Siete Turchi, non vi credo" of Fiorella, Don Geronio, Don Narciso and Selim in the first act. Fiorella and Selim's Mozartean introductory duet in the first act was beautiful.

The unending number of gypsies who came out of the trailer on the stage in the first scene of the opera was quite funny. Then instead of a boat, Selim entered the stage on a flying carpet. The Poet in his efforts to shape the story, ran into numerous mishaps and suffered repeated injuries as the opera progressed. The duel between Selim and Don Geronio was made into a boxing match, complete with boxer shorts and gloves. The mixing of the characters in the play and the slow motion human scenery created in the background by extras was visually quite effective. Near the end of the opera, when Fiorilla is packing to leave, the number of pairs of shoes the audience saw in her closet was like the Imelda Marcos collection and elicited loud laughter. Finally in the end of this Il Turco which took us to the 1960s, the couples Zaida-Selim, Fiorilla-Don Geronio shared side by side rooms on the stage with a small portable TV in each living room as the main focus of their new lives; in Italy and in Turkey.

References

Philip Gossett, "Il Turco in Italia" Poor Relation or Noble Scion?, Philips 475 8249, 1992.

La Opera Performance Magazine, March 2011.